

Затверджено
рішенням вченої ради факультету
Інформаційно-керуючих систем та
технологій
прот. № ____ від ____ 20__ р

Рекомендовано
на засіданні кафедри
економічної теорії та права
прот. № ____ від ____ . ____ .2020 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО
3-й семестр 2020-2021 навчального року

освітній рівень перший (бакалавр)

галузь знань 19 Архітектура та будівництво

спеціальність 193 Геодезія та землеустрій

освітня програма (спеціалізація):

- геодезія, землеустрій та кадастр.

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектор:

Лисяк Олександр Іванович (кандидат юридичних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-28, e-mail: a.lysyak@ukr.net

Години прийому та консультації: кожен четвер з 13.00-14.00

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейсрбаха, 7, 3 корпус, 3 поверх, 305 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

3-й семестр 2-й курс силабус

6-ПГЗ

Лекції: Четвер (кожен тиждень), 08:00 – 09:30

Аудиторія: ZOOM

Практики:

6-ПГЗ

Четвер (кожен непарний тиждень), 09:30 – 10:50

Аудиторія: ZOOM

Команда викладачів:

Лектор: Лисяк Олександр Іванович

Контакти: a.lysyak@ukr.net

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 четвер

Необхідність вивчення земельного права зумовлена реформаційними процесами, що відбуваються як в правовій так і економічній сферах життєдіяльності держави. Вивчення дисципліни «Земельне право» на юридичному факультеті спрямоване на засвоєння студентами основних засад правової регламентації земельних відносин в умовах ринкової економіки, досягнення всебічного глибокого розуміння природи і сутності земельно-правових відносин.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Інтегральна компетентність (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов);

2. Загальні компетентності щодо здатності:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- працювати в команді.
- реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- прагнення до збереження навколишнього середовища..

3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

- здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області права за допомогою сучасних інформаційних технологій)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Ми живемо в правовій державі. Це означає, що життя в нашій країні підпорядковане нормам і принципам права, панування закону. Тому кожна людина повинна бути юридично грамотною і освіченою, розуміти свої права, обов'язки, відповідальність.

Наприклад, в якій би галузі фахівець не працював, він повинен знати основи трудового права, щоб правильно організувати і здійснювати трудовий процес; мати уявлення про правовий механізм, що регулює господарські зв'язки підприємств і організацій; знати права і обов'язки громадян і юридичних осіб, їх правові гарантії; з метою боротьби з правопорушеннями і запобігання злочинам йому необхідно мати уявлення про кримінальний закон тощо.

Отже, якщо ви хочете навчитись відстоювати свої права у сфері земельних правовідносин, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Ознайомлення із зазначеним курсом допоможе студентам набути відповідних теоретичних знань та навичок, орієнтуватись у чинному законодавстві, працювати з нормативно-правовими актами, правильно застосовувати правові норми до конкретних практичних ситуацій.

Організація навчання

Цей курс дає студентам глибоке розуміння систематизації правових норм та рекомендації із застосування їх на практиці.

Кількість кредитів ECTS – 3.

Лекції – 30 годин.

Практики – 15 годин.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання під час обговорень в аудиторії.

Теми курсу

Земельне право в правовій системі України
Земельні правовідносини
Джерела земельного права
Право власності на землю
Правові форми приватизації земель
Право землекористування
Правове регулювання обігу земельних ділянок
Обмеження та обтяження прав на землю

Юридичні гарантії земельних прав
Публічно-правові засади управління у галузі земельних відносин
Економіко-правовий механізм у галузі використання, охорони та відтворення земель
Правова охорона земель
Відповідальність за порушення земельного законодавства
Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення
Правовий режим земель у межах населених пунктів
Правове регулювання використання земель, що особливо охороняються: природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення
Правове регулювання користування землями водного фонду
Правове регулювання використання земель лісгосподарського призначення
Правове регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення

Земельне право/ схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Практичні заняття курсу передбачають групове вирішення практичних задач.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тиж-день	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичних занять
		1. Земельне право в правовій системі України		Земельне право в правовій системі України

		2. Земельні правовідносини		Земельні правовідносини
		3. Джерела земельного права		Джерела земельного права
		4. Право власності на землю		Право власності на землю
		5. Правові форми приватизації земель		Правові форми приватизації земель
		6. Право землекористування		Право землекористування
		7. Правове регулювання обігу земельних ділянок		Правове регулювання обігу земельних ділянок
		8. Обмеження та обтяження прав на землю		Обмеження та обтяження прав на землю
		9. Юридичні гарантії земельних прав		Юридичні гарантії земельних прав
		10. Публічно-правові засади управління у галузі земельних відносин		Публічно-правові засади управління у галузі земельних відносин
		11. Економіко-правовий механізм у галузі використання, охорони та відтворення земель		Економіко-правовий механізм у галузі використання, охорони та відтворення земель
		12. Правова охорона земель		Правова охорона земель
		13. Відповідальність за порушення земельного законодавства		Відповідальність за порушення земельного законодавства
Модульний контроль знань				
		14. Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення		Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення
		15. Правовий режим земель у межах населених пунктів		Правовий режим земель у межах населених пунктів
		16. Правове регулювання використання земель, що особливо охороняються: природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення		Правове регулювання використання земель, що особливо охороняються: природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення
		17. Правове регулювання користування землями водного фонду		Правове регулювання користування землями водного фонду
		18. Правове регулювання використання земель лісгосподарського призначення		Правове регулювання використання земель лісгосподарського призначення
		19. Правове регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення		Правове регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення

			призначення
Модульний контроль знань			
Залік с дисципліни			

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується обрати один з 20 варіантів тем для написання доповіді впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.
- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.
-

№	Теми доповідей
з/п	Назва теми
1	Земельне право в правовій системі України
2	Земельні правовідносини
3	Джерела земельного права
4	Право власності на землю

5	Правові форми приватизації земель
6	Право землекористування
7	Правове регулювання обігу земельних ділянок
8	Обмеження та обтяження прав на землю
9	Юридичні гарантії земельних прав
10	Публічно-правові засади управління у галузі земельних відносин
11	Економіко-правовий механізм у галузі використання, охорони та відтворення земель
12	Правова охорона земель
13	Відповідальність за порушення земельного законодавства
14	Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення
15	Правовий режим земель у межах населених пунктів
16	Правове регулювання використання земель, що особливо охороняються: природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення
17	Правове регулювання користування землями водного фонду
18	Правове регулювання використання земель лісгосподарського призначення
19	Правове регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої знання у сфері права. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань правознавства. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Команда викладачів:

Лисяк Олександр Іванович (<http://kart.edu.ua/kafedra-etip-ua/istoriya-stvorennya-kafedri-etip-ua>) – лектор з питань правознавства в УкрДУЗТ. Отримав ступінь к.ю.н. за спеціальністю 12.00.05 – «Трудове право; право соціального забезпечення» в Національному університеті внутрішніх справ МВС України у 2005 році. Напрямки наукової діяльності: трудове право; право соціального забезпечення; аграрне право; водне право; земельне право; екологічне право; екологічна етика.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаток 1

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

1. Земля як об'єкт правового регулювання.
2. Історичні умови виникнення і розвитку земельного права України.
3. Поняття та предмет земельного права.
4. Принципи земельного права.
5. Місце і роль земельного права в системі національного права України.
6. Правове регулювання здійснення земельної реформи в Україні.
7. Основні напрями здійснення та зміст земельної реформи.
8. Приватизація земель за чинним законодавством.
9. Поняття та класифікація джерел земельного законодавства.
10. Земельний кодекс України: структура та зміст.

11. Закони як основні джерела земельного законодавства.
12. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела земельного законодавства.
13. Нормативні акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування як джерела земельного законодавства.
14. Загальна характеристика управління земельним фондом.
15. Повноваження місцевих рад в сфері земельних відносин.
16. Повноваження місцевих державних адміністрацій в сфері земельних відносин.
17. Повноваження органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів в сфері земельних відносин.
18. Моніторинг земель.
19. Державний земельний кадастр.
20. Загальна характеристика землеустрою.
21. Структура земельних правовідносин.
22. Класифікація земельних правовідносин.
23. Земля як об'єкт права власності.
24. Поняття права власності на землю.
25. Основні ознаки права власності на землю.
26. Суб'єкти права власності на землю.
27. Право приватної власності на землю.
28. Право комунальної власності на землю.
29. Право державної власності на землю.
30. Розмежування земель комунальної та державної власності.
31. Право власності іноземних громадян, іноземних юридичних осіб та іноземних держав на землю.
32. Право спільної власності на землю.
33. Зміст права власності на землю.
34. Права власників земельних ділянок.
35. Обов'язки власників земельних ділянок.
36. Поняття права землекористування.
37. Принципи права землекористування.
38. Поняття та зміст права постійного землекористування.
39. Об'єкти права постійного землекористування.
40. Суб'єкти права постійного землекористування.
41. Поняття права орендного землекористування.
42. Суб'єкти права орендного землекористування.
43. Зміст договору оренди земельної ділянки.
44. Права і обов'язки орендодавців та орендарів землі.
45. Поняття та зміст суборенди.
46. Поняття права концесійного землекористування.
47. Суб'єкти права концесійного землекористування.
48. Зміст права концесійного землекористування.
49. Права землекористувачів.
50. Обов'язки землекористувачів.
51. Поняття земельного сервітуту.
52. Зміст земельного сервітуту.
53. Припинення земельного сервітуту.
54. Поняття та зміст добросусідства в земельних відносинах.
55. Поняття та види обмежень прав на землю.
56. Правовий режим зон, які підлягають спеціальній охороні.
57. Підстави та умови набуття прав на землю громадянами.
58. Підстави та умови набуття прав на землю юридичними особами.
59. Особливості набуття прав на землю територіальними громадами.

60. Особливості набуття прав на землю державою.
61. Порядок придбання та передачі земельних ділянок громадянам.
62. Умови та порядок надання земельних ділянок юридичним особам в постійне користування.
63. Виникнення та посвідчення прав на земельну ділянку.
64. Плата за землю як засіб правового стимулювання розвитку земельних правовідносин.
65. Підстави, суб'єкти та об'єкти плати за землю.
66. Земельний податок та його юридична природа.
67. Види земельного податку.
68. Порядок обчислення земельного податку.
69. Плата за оренду землі.
70. Плата за користування земельним сервітутом.
71. Плата за землі сільськогосподарського призначення.
72. Правові форми плати за землі несільськогосподарського призначення.
73. Відповідальність за порушення законодавства про плату за землю.
74. Загальні підстави припинення права власності на землю та права користування земельною ділянкою.
75. Умови та способи припинення права власності на землю.
76. Умови та способи припинення права користування земельною ділянкою.
77. Порядок припинення права власності на землю.
78. Особливості застосування спеціальних підстав припинення права власності на землю.
79. Порядок припинення права постійного землекористування.
80. Порядок припинення права орендного землекористування.
81. Порядок погодження вилучення та викупу земельних ділянок.
82. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення.
83. Поняття та склад земель житлової та громадської забудови.
84. Поняття та склад земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
85. Поняття та склад земель оздоровчого призначення.
86. Поняття та склад земель рекреаційного призначення.
87. Поняття та склад земель історико-культурного призначення.
88. Поняття та загальна характеристика правового режиму земель лісового фонду.
89. Поняття, склад та загальна характеристика земель водного фонду.
90. Загальна характеристика правового режиму земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення.
91. Поняття та зміст правової охорони земельних ресурсів.
92. Земельне правопорушення як підстава юридичної відповідальності.
93. Види відповідальності за земельні правопорушення.
94. Спеціальний вид юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства.
95. Відшкодування збитків заподіяних порушенням земельного законодавства.
96. Вирішення земельних спорів.